— Поклявсь я Робіна спіймать,

Знайду лиш — так і знай:

У ріг баранячий скручу, –

Це каже Гісборн Гай!

Минуло кілька тижнів після того як було визволено трьох синів удови, і весь цей час шериф марно намагався покінчити з ватагою Робіна Гуда. Чутки про діла непереможного Робіна дійшли до Лондона, і король послав бідолашному Фітзу наказ, погрожуючи зняти його з посади, якщо він не спіймає ватажка розбійників. Ось чому шериф аж із шкури пнувся та гасав по лісу, силкуючись заскочити Робіна Гуда зненацька. Проте всі його старання не давали ніяких наслідків.

Тоді шериф збільшив винагороду за голову Робіна, сподіваючись, що це спокусить когось із переможців на королівських турнірах випробувати своє молодецтво поза мурами міста.

Такий герой і справді знайшовся. Це був найманий лицар з королівської важкої кінноти, на ім'я Гай Гісборн. Він теж прочув про Робіна та про солідну винагороду за його голову. Сер Гай вважався одним із кращих лучників і мечоносців у всій королівській армії, але серце в нього було підступне й запроданське. Він добився в короля дозволу негайно вирушити на розшуки ватажка розбійників і, озброївшись папером від його величності, примчав до шерифа Ноттінгема.

— Я приїхав сюди, щоб зловити Робіна Гуда, — самовпевнено мовив він, — і я його зловлю — живого чи мертвого!

— А я з радістю допоміг би вам навіть тоді, коли б ви не мали наказу з печаткою самого короля, — улесливо відповів шериф. — Скільки вам треба людей?

— Ніскільки, — відповів сер Гай, — бо я певен, що гуртом нічого не вдієш проти цього відчайдушного злочинця. Я піду сам. Але ви тримайте своїх людей напоготові поблизу Бернесдейля. Як тільки почуєте голос срібного ріжка — летіть туди щодуху. Це означатиме, що Робін у мене в руках.

— Чудово! — вигукнув шериф. — За нас будьте певні, ми не підведемо.

Шериф пішов давати відповідні накази, а Гай Гісборн почав переодягатися, щоб його ніхто не міг упізнати.

Трапилось так, що саме в цей день Вілл Пурпуровий і Маленький Джон подалися в Бернесдейль купити кілька пар зеленого одягу для тих своїх товаришів, які вже світили голими колінами й ліктями. Але вважаючи, що не варто обом зразу лізти в петлю, вони біля міста розділилися. Вілл почимчикував крізь браму, а Джон заліг по цей бік муру за пагорком і став чекати.

Раптом він побачив, як Вілл, мов ошпарений, вискочив з брами назад, а слідом за ним, майже наступаючи на п'яти, гнався сам шериф і десятків шість його людей. Вілл з розгону махонув через рів, продерся крізь колючий живопліт, по камінні та пеньках проскочив болото і, мов сполоханий заєць, довгими стрибками подався до лісу. Шериф та його посіпаки вибивалися з сил, проте все ж таки не припиняли погоні. Але ряди переслідувачів рідшали: один з них сторч головою полетів у заповнений водою рів, другий загруз у багнюці, третій, спіткнувшись об камінь, так і врізався носом у землю, а з десяток інших знеможено сіли на узбіччі дороги й відкритими ротами хапали повітря, мов риба, яку витягли з води.

Маленький Джон, спостерігаючи все це, не міг стримати щирого сміху, хоч усвідомлював, що буде зовсім невесело, коли Вілл випадково спіткнеться. Його вже й так майже наздоганяв один з переслідувачів. То був найкращий бігун шерифового війська, на ім'я Вільям Трент. До Вілла йому залишалося не більше двадцяти кроків, і він скорочував що відстань швидко, мов хорт. Побачивши небезпеку, яка нависла над його другом, Маленький Джон блискавично скочив на ноги, натягнув лук і пустив смертоносну стрілу. Краще було б Вільяму Тренту лежати того дня хворим у ліжку, — оповідає старовинна балада, — ніж зустрітися з стрілою Маленького Джона під шатами зеленого лісу. Це було його останнє змагання з бігу.

Коли стріла із свистом вилетіла з-за пагорка, переслідувачі на мить заціпеніли від жаху. Та, глянувши в той бік і побачивши лише самого Маленького Джона, вони люто закричали й кинулись усім гуртом до нього. Вілл Пурпуровий тим часом досяг вершини пагорба і, скотившись униз, пропав з очей.

— Пошлю ще одне привітаннячко шерифу, — надумався Маленький Джон, — а потім наздожену Вілла.

Але цей нерозважливий крок виявився фатальним: як тільки Маленький Джон наклав стрілу й розтягнув тятиву, його чудовий тисовий лук, що досі ніколи не підводив свого господаря, раптом переламався надвоє.

— Хай тобі всячина, клята деревиняко! — вилаявся Джон.

Потому він твердо став на ноги й вирішив захищатися до останньої змоги, бо солдати були вже зовсім поруч.

Добре ж він постояв за себе того дня! Переслідувачі, поки видерлися на пагорб, страшенно засапались, і перших десятьох Джон легко поклав на землю нищівним ударом свого пудового кулака.

Та один у полі не воїн, хоча б який сильний він був, і впоратися з шістьма десятками ворогів Маленький Джон явно не міг. Крім того, лучники зупинилися на безпечній відстані од нього і, розтягнувшися лінією, націлились в Маленького Джона стрілами.

— Здавайся! — задихаючись, гукнув шериф. — Здавайся, Маленький Джоне, Рейнольде Грінліфе, чи як там тебе сьогодні звати! Здавайся негайно, коли не хочеш, щоб оці стріли прошили наскрізь твоє серце!

— О, ваші слова прудкіші за стріли, — мовив Маленький Джон. — Вони вже торкнулися мого серця, і я здаюсь.

Тієї ж миті шерифові люди навалилися на нього з усіх боків і міцно скрутили мотузками: вони страшенно боялись, щоб розбійник не втік по дорозі. Шериф радісно реготався, думаючи про те, як краще помститися за викрадений посуд, і зрештою таки надумав.

— Клянусь усіма святими, — вигукнув він, — ми відведемо тебе до Бернесдейля і повісимо там на високому горбі сьогодні ж!

— Гаразд, вішайте, — мовив Маленький Джон. — Тільки дивіться, щоб і вам не відгукнулось тим самим! Бог милостивий, і він ще може не допустити, щоб ви зробили цю чорну справу.

Все ще побоюючись втечі полоненого, шериф та його почет швидко спустилися з пагорба і подалися через торфовище. По дорозі до них приєднувалися ті, що відстали раніше. Ось один насилу видерся з глибокого рову і, потираючи голову, влився до гурту. Другий припадав на ногу, третій геть подрав на собі одяг, вскочивши в колючий живопліт, четвертий був весь у грязюці. Вся команда шерифа ледве пересувала ноги і мала вигляд жалюгідних бродяг. Але солдати раділи, що шериф пообіцяв од пуза напоїти їх вином; до того ж невдовзі вони мали повісити найхоробрішого після Робіна Гуда розбійника Англії.

Швидко вони спорудили стовп з перекладиною і прив'язали до неї товсту мотузку. Шибениця була готова.

— Ну, прощайся з життям! — гукнув шериф до Маленького Джона. — Тепер ми подивимося, чи допоможуть тобі твої лісові хитрощі.

— Хотів би я зараз мати при собі Робінів ріжок, — пробурмотів бідолашний Джон. — Але його немає, і, здається, все кінчиться так, як каже шериф.

Становище і справді було безвихідне. Мотузка вже стискала шию полоненого, і солдатам залишалося тільки її потягти.

— Готово? — запитав шериф. — Ну, тоді: раз... два...

Та перш ніж він вимовив "три", з-за пагорба долинув слабенький гук срібного ріжка.

— Щоб я луснув, коли це не сигнал сера Гая Гісборна, — мовив шериф, — і він кличе мене на допомогу. Сер Гай спіймав Робіна Гуда!

— Даруйте, ваша світлість, — докинув один з солдатів, — але якщо він справді спіймав Робіна Гуда, то це буде дуже радісний день. Давайте почекаємо з цим розбишакою і підготуємо ще одну шибеницю. Треба повісити їх разом!

— Чудова думка! — вигукнув шериф, ляснувши себе по колінах. — Зніміть негідника та добре прив'яжіть його, поки ми вернемося.

Міцно припнувши Маленького Джона до шибениці, шериф з своєю пошарпаною зграєю подався у ліс, щоб привести Робіна Гуда й повісити відразу двох знаменитих розбійників.

Облишмо поки що Маленького Джона й шерифа та подивимось, які пригоди спіткали за цей час Робіна Гуда.

Перш за все слід сказати, що саме цього ранку ватажок розбійників мало не посварився з Маленьким Джоном. Причиною до того був нетутешній підозрілий йомен, якого вони разом уздріли в лісі. І кожному закортіло викликати незнайомця на поєдинок. Але Робін Гуд не поступився своєму помічникові. Ось тоді-то роздратований Джон і подався з Віллом Пурпуровим до Бернесдейля, а Робін виступив назустріч захожому чужинцеві.

У нового гостя Шервудського лісу вигляд був досить — таки потішний. На перший погляд він здавався якоюсь триногою потворою. Та, підійшовши ближче, Робін розгледів, що це просто бідно вбраний чоловік, якому чомусь заманулося натягти поверх лахміття висушену на сонці конячу шкуру, — з головою, гривою і хвостом. Шкура голови правила йому за каптур, а хвіст, спадаючи донизу, створював враження третьої ноги.

— Доброго ранку, друже, — гостинно привітався Робін. — Лук у твоїй руці свідчить про те, що ти, напевне, хороший стрілець.

— Стрілець як стрілець, — мовив незнайомець у відповідь. — Тільки не до стрільби мені зараз. Я згубив стежку і ніяк не можу на неї втрапити знову.

"Слово честі, я був певен, що ти згубив розум!" — усміхнувшись, подумав Робін, а вголос сказав:

— Я проведу тебе через ліс, а ти мені розкажеш, які справи примусили тебе блукати в цих краях. Мова твоя здається мені набагато шляхетнішою за твоє убрання.

— А хто ти такий, щоб питати мене про мої справи? — гарикнув незнайомець.

— Я один з королівських лісників, — відповів Робін, — і приставлений сюди охороняти оленів його величності від усяких підозрілих людей, які тут часом вештаються.

— Вигляд у мене, можливо, й справді підозрілий, — заперечив незнайомець, — але я тут не вештаюся без діла. Ну, слухай: якщо ти королівський лісник, ти мені теж знадобишся. Я тут також за королівським дорученням — розшукую небезпечного злочинця. Звати його — Робін Гуд. А ти. часом, не з його банди?

І незнайомець пильно подивився на Робіна.

— Ні, ні, боронь боже! — запевнив його ватажок розбійників. — А навіщо тобі потрібен отой Робін Гуд?

— Це вже мені знати. Скажу тільки, що зустрітися з цим гордим і неприступним розбійником мені хочеться дужче, ніж одержати за нього сорок повноцінних фунтів з королівської скарбниці.

Тепер Робіну все стало ясно.

— Іди за мною, друже, — мовив він, — трохи пізніше я. певне, зможу показати тобі схованку Робіна Гуда. А поки що давай проведемо приємну часинку під оцим деревом, постріляємо з наших луків.

Незнайомець погодився. Вони зрізали дві тоненькі лозини й, відмірявши сто кроків, увіткнули їх у землю.

— Починай, друже, — сказав Робін. — Перший постріл — твій.

— Е, ні, — відмовився той, — я стрілятиму після тебе.

Робін виступив на крок уперед, недбало розтягнув лук і пустив стрілу. Вона просвистіла в повітрі й тільки ледь-ледь не зачепила лозинки. Незнайомець цілився набагато ретельніше, але його стріла збочила дужче.

Другий захід почав незнайомець. Цього разу він вистрілив дуже майстерно, влучивши в пучечок листя на кінці лозинки. Але постріл Робіна виявився ще кращий — його стріла розколола лозинку якраз посередині.

— Хай тобі всячина! — вражено вигукнув незнайомець. — Ніколи ще я не бачив, щоб хтось так влучав! Та ти ж, мабуть, стріляєш краще за самого Робіна Гуда! До речі, ти ще й досі не сказав, як тебе зваги.

— Авжеж, ні, — мовив Робін, — і не маю права сказати, поки не назвешся ти.

— Своїм ім'ям я можу пишатися, — заявив незнайомець. — Я поклявся спіймати розбійника Робіна. І я сказав би про це йому в очі, коли б він не був такий боягуз. Моє ім'я — Гай Гісборн.

Незнайомець проказав усе це врочистим голосом, бундючно походжаючи туди й назад між деревами і зовсім забувши про те, що його кілька хвилин тому побили в стрільбі з лука.

Робін спокійно дивився на нього.

— Здається, я вже десь чув про тебе. Тобі не доводиться вішати людей заради грошей?

— Так! Але тільки розбійників на зразок Робіна Гуда.

— А скажи, що поганого зробив тобі Робін Гуд?

— Та це ж грабіжник з великої дороги! — мовив сер Гай, уникаючи прямої відповіді.

— Хіба він не віддає бідним усе, що забирає у багатих? Чи, може, він не захищає жінок та дітей, слабких і безпомічних? І чи не найбільшим його злочином є те, що він забив кількох королівських оленів?

— Годі патякати! — нетерпляче перебив його сер Гай. — Тепер я бачу, що ти й сам з Робі нової зграї.

— Я ж сказав — ні, — коротко відрубав Робін. — А якщо я допоможу тобі спіймати Робіна, що ти робитимеш далі?

— Бачиш оцей срібний ріжок? — відповів сер Гай. — Як тільки Робін опиниться в моїх руках, я дам один довгий сигнал. І враз сюди прибуде шериф з усім своїм військом. Якщо ти покажеш мені, де ховається цей розбишака, я віддам тобі половину винагороди. Двадцять фунтів!

— Я не став би штовхати людину на шибеницю навіть за тисячу фунтів! — мовив зневажливо Робін. — Але я покажу тобі Робіна і нагороду за те знайду собі на вістрі власного меча. Я сам і є Робін Гуд, ватажок розбійників Шервуда й Бернесдейля!

— Тим гірше для тебе! — вигукнув сер Гай.

Натренованим блискавичним рухом він вихопив з-під конячої шкури меч і без попередження, по-зрадницькому кинувся на беззахисного Робіна. Той спритно ухилився від удару і теж оголив свою зброю.

— Це ж підло, — мовив він зловісно, — нападати на людину, яка не готова до бою!

І, не кажучи більше ні слова, став захищатися. Удар на удар, удар на удар! Понад дві години кресала криця крицю, проте ні Робін Гуд, ні сер Гай не відступили один перед одним ані на крок. Це був такий двобій, який рідко кому доводилося бачити навіть у Шервудському лісі. Вороги похмуро зиркали один на одного, і в очах у них палала ненависть. Один з них бився за своє життя, другий — за винагороду та королівську ласку.

Блискучі гострі леза раз у раз розтинали повітря, осяяне миротворним промінням сонця, і стикались з сичанням розлючених змій. Але вони ще ні разу не торкнулися живого тіла. Та ось Робін Гуд випадково спіткнувся об корінь, що випинався з землі, і впав на коліна. Сер Гай, замість того, щоб дати йому змогу підвестись, як це зробив би кожен шляхетний лицар, ударив лежачого. Так Робін дістав поранення в лівий бік.

— О пресвятая діво, — вигукнув Робін, — заступися за мене, грішного! Де ж це видано, щоб людина помирала раніше, ніж настав її час!

Потому він знову спритно скочив на рівні ноги й завдав своєму ворогові раптового удару. Лицар тієї миті якраз високо замахнувся мечем, щоб остаточно прикінчити Робіна, але той зробив блискавичний випад знизу. Сер Гай Гісборн поточився назад і з глухим стогоном упав на траву: меч Робіна протнув йому горлянку.

Ватажок розбійників з жалем подивився на забитого.

— Ти сам накликав на себе біду, — стиха мовив він. — Хоч ти і був запроданцем підступним, я зовсім не хотів тебе вбивати.

Після цього він оглянув власну рану. Вона була неглибока. Робін швидко зупинив кровотечу й перев'язав поранений бік. Потім зняв з сера Гая конячу шкуру, накинув її на себе, а труп лицаря затягнув у кущі. Там

він прикрив його своїм плащем, притрусивши обличчя травою та листям, щоб не можна було одразу впізнати забитого.

І будовою тіла, й обличчям Робін не дуже відрізнявся від сера Гая.

Насунувши кінську шкуру на голову так, що під нею сховалося майже все обличчя, Робін узяв срібний ріжок і просурмив довгий сигнал. Цей звук і врятував Маленького Джона в Бернесдейлі. Він примусив недалекого розумом шерифа нашорошити вуха, припинити страту й чимдуж мчати за пагорб до лісу, аби захопити ще одну жертву.

Два десятки кращих шерифових лучників менше ніж за півгодини були вже на місці.

— Це ви подавали сигнал, ваша милість? — запитали вони, наближаючись до Робіна.

— Я, — мовив Робін, йдучи назустріч засапаному шерифу.

— Які новини, які новини, сер Гаю? — нетерпляче загукав високоповажний урядовець.

— Робін Гуд і Гай Гісборн зустрілися тут у двобої, і той, на кому Робінів плащ, зараз мертвий лежить у кущах.

— Це найкраща новина, яку я будь-коли чув у своєму житті! — вигукнув шериф, потираючи руки. — Я гадав, що нам пощастить його повісити за компанію, але я й так не шкодую.

— Повісити за компанію? — перепитав Робін.

— Авжеж! Сьогодні в нас винятково щасливий день. Як тільки ви пішли од мене, ми вистежили й мало не спіймали одного з тутешніх

молодців, — здається, то був Вілл Пурпуровий. Зате його друга, що допоміг йому врятуватися, ми були вже підтягли до шибениці, коли раптом почули ваш сигнал.

— А хто ж той другий? — схвильовано запитав переодягнений Робін.

— А як ви гадаєте, хто? — зареготав шериф. — Перший розбійник після самого Робіна Гуда — Маленький Джон, він же Рейнольд Грінліф!

Шериф ніяк не міг забути того ім'я, яким назвався Маленький Джон в Ноттінгемі під дахом його будинку.

"Маленький Джон! — здригнувшись у душі, подумав Робін. — А й справді, це був дуже щасливий сигнал!"

— Вас, бачу, також трохи подряпало? — не вгавав шериф, зробившися на радощах страшенно балакучим. — Послухайте, хлопці! Приведіть серові Гаю Гісборну коня, а самі закопайте отого поганця там, де він лежить. Собаці собача смерть. Швидше порайтесь, та ходімте до Бернесдейля. Прикінчимо й того.

Вони пришпорили коней і виїхали з лісу. По дорозі Робін примушував себе весело підтримувати розмову, а сам обмірковував, як би допомогти Маленькому Джонові.

— У мене до вас велике прохання, шерифе, — мовив він, нарешті, вже майже під самим містом.

— Яке, шановний сер? Говоріть, я слухаю.

— Я відмовляюсь од вашого золота, бо втішився чудовим двобоєм. А що я переміг самого ватажка, дозвольте мені порахуватися також і з його спільником, щоб потім усі говорили: сер Гай Гісборн уподовж

єдиного дня послав на той світ двох найнебезпечніших розбійників Англії!

— Робіть як знаєте, — погодився шериф, — але вам би не слід відмовлятися од винагороди, яка тепер має подвоїтись. Не кожному й не кожного дня доводиться перемагати Робіна Гуда.

— Свята правда, ваша світлосте, — відповів Робін. — Скажу не хвастаючись: ніхто не міг перемогти Робіна Гуда вчора, не переможе його й завтра.

При цьому він наблизився до Маленького Джона, який все ще стояв прив'язаний до шибениці, й гукнув шерифовому почту:

— Почекайте там, а я дізнаюся, чи хоче покаятись полонений.

Він швидко нахилився, перерізав Маленькому Джонові пута й тицьнув йому в руки лук та стріли сера Гая, які не забув прихопити з собою.

— Це я, Робін, — прошепотів він.

Та Маленький Джон і без того впізнав свого друга, і серце йому вже підказало, що нині шибениця лишиться порожньою.

Нарешті Робін голосно й дзвінко просурмив тричі у свій ріжок, а потім вихопив з-під конячої шкури свій незрадливий лук. І перш ніж отетерілий шериф та його вояки встигли вхопитися за зброю, в повітрі засвистіли несхибні стріли.

Ще одна злива стріл посипалася на них з-за міських мурів та крізь ворота. То Вілл Пурпуровий і Вілл Стютлі, коли Робін ще розмовляв з шерифом у лісі, побачили їх і поспішили на поміч своїм товаришам. Вони наспіли дуже вчасно.

Нажахане військо шерифа кинулося панічно тікати. А Робін і Маленький Джон живі та здорові стояли під шибеницею, посилаючи навздогін ворогам співучі стріли й глузливий сміх.

Невдовзі вони приєдналися до своїх товаришів, і вся ватага подалася на спочинок до гостинного лісу. На один день пригод було більше ніж досить.